

Programozási nyelvek Java

Adatábrázolás

Kozsik Tamás

Objektumelvű programozás

Object-oriented programming (OOP)

- Objektum
- Osztály
- Absztrakció
 - ◇ Egységbe zárás (enkapszuláció)
 - ◇ Információ elrejtése
- Öröklődés
- Altípusosság, altípusos polimorfizmus
- Felüldefiniálás, dinamikus kötés

Egységbe zárás: objektum

Adat és rajta értelmezett alapl műveletek (v.ö. C-beli struct)

- “Pont” objektum
- “Racionális szám” objektum
- “Sorozat” objektum
- “Ügyfél” objektum

```
p.x = 0;  
p.y = 0;  
p.move(3,5);  
System.out.println(p.x);
```

Metódus

// Java kód

```
p.x = 0;  
p.y = 0;  
p.move(3, 5);
```

// megfelelője objektumok nélküli nyelvekben (pl. C)

```
p.x = 0;  
p.y = 0;  
move(p, 3, 5);
```

Osztály

Objektumok típusa

- “Pont” osztály
- “Racionális szám” osztály
- “Sorozat” osztály
- “Ügyfél” osztály

```
public class Point {  
    int x;  
    int y;  
    void move(int dx, int dy) { ... }  
}
```

Példányosítás (instantiation)

- Objektum létrehozása osztály alapján
- Javában: mindig a heapen

```
Point p = new Point();
```

Példa: szövegek

```
String    name    = "James Arthur Gosling";  
String[]  names   = name.split(" ");  
String    abbrev  = names[names.length-1] + ", "  
           + names[0].charAt(0) + ".";
```

Osztály, objektum, példányosítás

Point.java

```
public class Point { // osztálydefiníció
    int x, y;         // mezők
}
```


Osztály, objektum, példányosítás

Point.java

```
public class Point { // osztálydefiníció
    int x, y;         // mezők
}
```

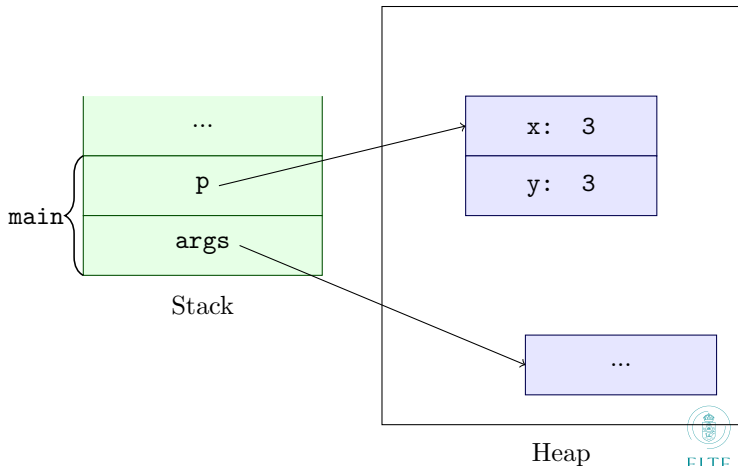
Main.java

```
public class Main {
    public static void main(String[] args) { // főprogram
        Point p = new Point(); // példányosítás (heap)
        p.x = 3;                // objektum állapotának
        p.y = 3;                // módosítása
    }
}
```

Fordítás, futtatás

```
$ ls
Main.java  Point.java
$ javac *.java
$ ls
Main.class Main.java  Point.class  Point.java
$ java Point
Error: Main method not found in class Point, please define
the main method as:
    public static void main(String[] args)
$ java Main
$
```

Stack és heap

Mezők inicializációja

```
class Point {  
    int x = 3, y = 3;  
}  
  
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point();  
        System.out.println(p.x + " " + p.y);    // 3 3  
    }  
}
```

Mező alapértelmezett inicializációja

Automatikusan egy nulla-szerű értékre!

```
class Point {  
    int x, y = 3;  
}  
  
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point();  
        System.out.println(p.x + " " + p.y);    // 0 3  
    }  
}
```

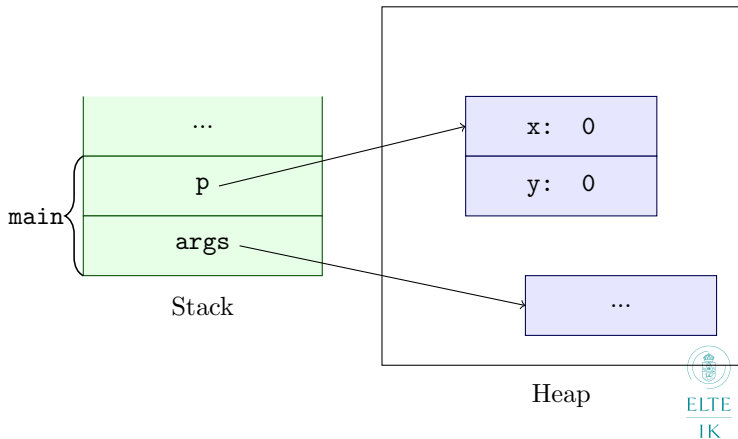
Metódus

```
class Point {  
    int x, y;    // kezdetben 0, 0  
    void move(/* Point this, */ int dx, int dy) {  
        // this: implicit paraméter  
        this.x += dx;  
        this.y += dy;  
    }  
}
```

```
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point();  
        p.move(3,3);    // p -> this, 3 -> dx, 3 -> dy  
    }  
}
```

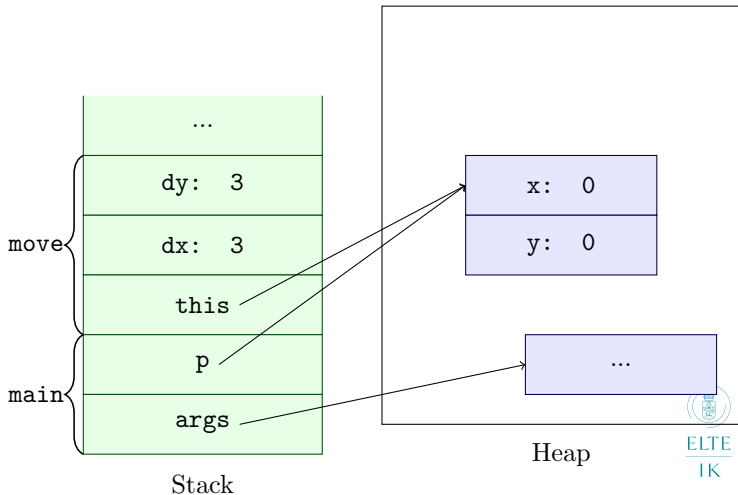
Metódus aktivációs rekordja –1

```
Point p = new Point();
```


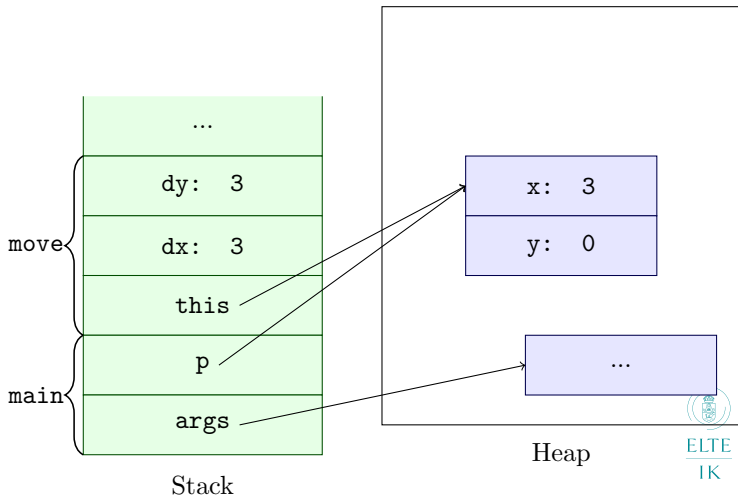
Metódus aktivációs rekordja –2

```
p.move(3,3);
```


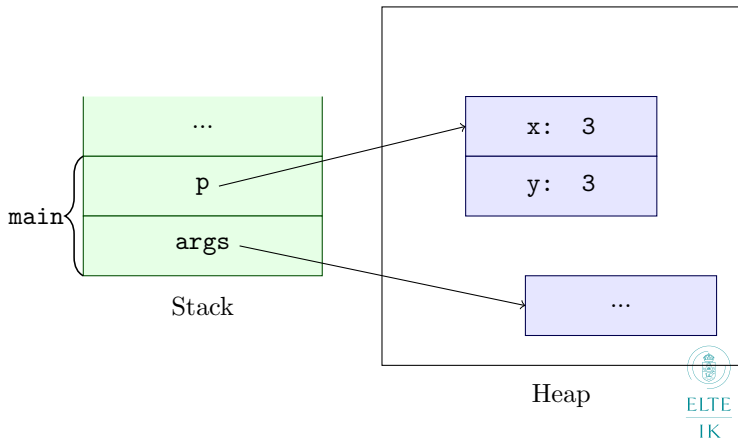
Metódus aktivációs rekordja –3

```
this.x += dx;
```


Metódus aktivációs rekordja –4

```
System.out.println(p.x + " " + p.y);
```


A `this` implicit lehet

```
class Point {  
    int x, y;    // 0, 0  
    void move(int dx, int dy) {  
        this.x += dx;  
        y += dy;  
    }  
}
```

```
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point();  
        p.move(3,3);  
    }  
}
```

Inicializálás konstruktorral

```
public class Point {  
    int x, y;  
    Point(/* Point this, */ int initialX, int initialY) {  
        // this: implicit paraméter  
        this.x = initialX;  
        this.y = initialY;  
    }  
}
```

```
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point(0,3);  
        System.out.println(p.x + " " + p.y);    // 0 3  
    }  
}
```

Inicializálás konstruktorral –a this elhagyható

```
public class Point {  
    int x, y;  
    public Point(int initialX, int initialY) {  
        x = initialX;  
        y = initialY;  
    }  
}  
  
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point(0,3);  
        System.out.println(p.x + " " + p.y);    // 0 3  
    }  
}
```

Nevek újrahasznosítása

```
public class Point {  
    int x, y;  
    Point(int x, int y) { // elfedés  
        this.x = x;      // minősített (qualified) név  
        this.y = y;      // konvenció  
    }  
}
```

```
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point(0,3);  
        System.out.println(p.x + " " + p.y); // 0 3  
    }  
}
```

Paraméter nélküli konstruktor

```
public class Point {  
    int x, y;  
    public Point() {}  
}
```

```
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point();  
        System.out.println(p.x + " " + p.y);    // 0 0  
    }  
}
```

Alapértelmezett (default) konstruktor

```
public class Point {  
    int x, y;  
}  
  
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Point p = new Point();  
        System.out.println(p.x + " " + p.y);    // 0 0  
    }  
}
```

Generálódik egy paraméter nélküli, üres konstruktor

```
public Point() {}
```


Egységbe zárás

```
public class Time {  
    int hour;  
    int min;  
    Time(int hour, int min) {  
        this.hour = hour;  
        this.min = min;  
    }  
    void aMinPassed() {  
        if (min < 59) {  
            ++min;  
        } else { ... }  
    } // (C) Monty Python  
}
```

```
Time morning = new Time(6,10);  
morning.aMinPassed();  
int hour = morning.hour;
```

Típusinvariáns

```
public class Time {  
    int hour;           // 0 <= hour < 24  
    int min;            // 0 <= min < 60  
    public Time(int hour, int min) {  
        this.hour = hour;  
        this.min = min;  
    }  
    void aMinPassed() {  
        if (min < 59) {  
            ++min;  
        } else { ... }  
    }  
}
```

Értelmetlen érték létrehozása

```
public class Time {  
    int hour;  
    int min;  
    Time(int hour, int min) {  
        this.hour = hour;  
        this.min = min;  
    }  
    void aMinPassed() {  
        if (min < 59) {  
            ++min;  
        } else { ... }  
    }  
}
```

```
Time morning = new Time(6,10);  
morning.aMinPassed();  
int hour = morning.hour;  
  
morning.hour = -1;  
morning = new Time(24,-1);
```

Étrelhozásnál típusinvariáns biztosítása

```
public class Time {  
    int hour;           // 0 <= hour < 24  
    int min;            // 0 <= min < 60  
    public Time(int hour, int min) {  
        if (0 <= hour && hour < 24 && 0 <= min && min < 60) {  
            this.hour = hour;  
            this.min = min;  
        }  
    }  
    void aMinPassed() {  
        if (min < 59) {  
            ++min;  
        } else { ... }  
    }  
}
```

Kerüljük el a „silent failure” jelenséget

```
public class Time {  
    int hour;                // 0 <= hour < 24  
    int min;                 // 0 <= min < 60  
    public Time(int hour, int min) {  
        if (0 <= hour && hour < 24 && 0 <= min && min < 60) {  
            this.hour = hour;  
            this.min = min;  
        } else {  
            throw new IllegalArgumentException("Wrong time!");  
        }  
    }  
    void aMinPassed() { ... }  
}
```

Segédfüggvény

```
public class Time {  
    ...  
    public Time(int hour, int min) {  
        if (isBetween(hour, 0, 24) && isBetween(min, 0, 60)) {  
            this.hour = hour;  
            this.min = min;  
        } else {  
            throw new IllegalArgumentException("Wrong time!");  
        }  
    }  
    // segédfüggvény: a kód könnyebb megértését segíti  
    private boolean isBetween(int value, int min, int max) {  
        return min <= value && value < max;  
    }  
}
```

„Early return”

```
public class Time {  
    public Time(int hour, int min) {  
        // early return/throw: a speciális eseteket elől kezeli  
        if (!isBetween(hour, 0, 24) || !isBetween(min, 0, 60)) {  
            throw new IllegalArgumentException("Wrong time!");  
        }  
  
        // "happy path": a kód szokásos lefutása  
        this.hour = hour;  
        this.min = min;  
    }  
  
    ...  
}
```

Kivétel

- Futás közben lép fel
- Problémát jelezhetünk vele
 - ◇ `throw` utasítás
- Jelezhet „dinamikus szemantikai hibát”
- Program leállítását eredményezheti
- Lekezelhető a programban
 - ◇ `try-catch` utasítás

Futási hiba

```
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        public Time morning = new Time(24,-1);  
    }  
}
```

```
$ javac Time.java
```

```
$ javac Main.java
```

```
$ java Main
```

```
Exception in thread "main" java.lang.IllegalArgumentException:  
Wrong time!
```

```
    at Time.<init>(Time.java:9)
```

```
    at Main.main(Main.java:3)
```

```
$
```

A mezők közvetlenül manipulálhatók

```
public class Time {  
    int hour;           // 0 <= hour < 24  
    int min;            // 0 <= min < 60  
    ...  
}
```

```
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Time morning = new Time(6,10);  
        morning.aMinutePassed();  
  
        morning.hour = -1;           // ajjaj!  
    }  
}
```

Mező elrejtése: private

```
public class Time {  
    private int hour;           // 0 <= hour < 24  
    private int min;           // 0 <= min < 60  
    ...  
}
```

```
class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Time morning = new Time(6,10);  
        morning.aMinutePassed();  
  
        morning.hour = -1;      // fordítási hiba  
    }  
}
```

private

Idióma: privát állapot csak műveleteken keresztül

```
public class Time {  
    private int hour;           // 0 <= hour < 24  
    private int min;           // 0 <= min < 60  
    public Time(int hour, int min) { ... }  
    int getHour() { return hour; }  
    int getMin() { return min; }  
    void setHour(int hour) {  
        if (0 <= hour && hour <= 23) {  
            this.hour = hour;  
        } else {  
            throw new IllegalArgumentException("Wrong hour!");  
        }  
    }  
    void setMin(int min) { ... }  
    void aMinPassed() { ... }  
}
```

Getter-setter konvenció

Lekérdező és beállító művelet neve

```
public class Time {  
    private int hour;           // 0 <= hour < 24  
    public int getHour() { return hour; }  
    public void setHour(int hour) {  
        if (0 <= hour && hour <= 23) {  
            this.hour = hour;  
        } else {  
            throw new IllegalArgumentException("Wrong hour!");  
        }  
    }  
    ...  
}
```

private

Reprezentáció változtatása

```
public class Time {  
    private short mins;  
    public Time(int hour, int min) {  
        if (...) throw new IllegalArgumentException("Wrong time!")  
        mins = 60*hour + min;  
    }  
    int getHour() { return mins / 60; }  
    int getMin() { return mins % 60; }  
    void setHour(int hour) {  
        if (...) throw new IllegalArgumentException("Wrong hour!")  
        mins = 60 * hour + getMin();  
    }  
    void setmin(int min) { ... }  
    void aMinPassed() { ... }  
}
```

Információ elrejtése

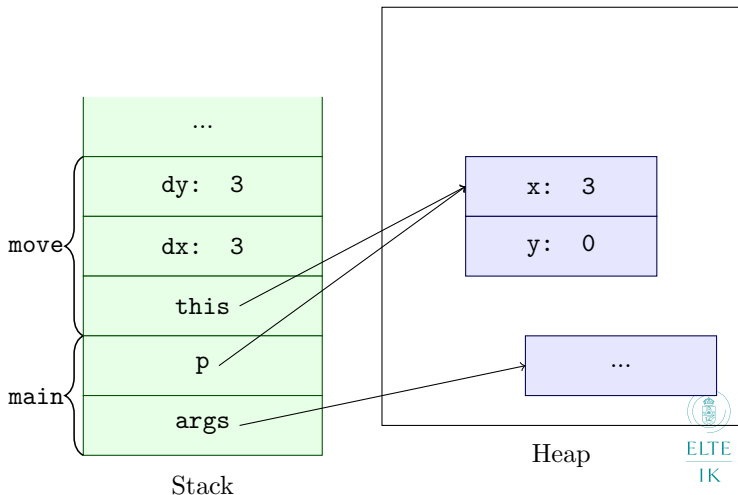
- Osztályhoz szűk interfész
 - ◇ Ez „látszik” más osztályokból
 - ◇ A lehető legkevesebb kapcsolat
- Priváttá tett implementációs részletek
 - ◇ Segédműveletek
 - ◇ Mezők
- Előnyök
 - ◇ Típusinvariáns megőrzése könnyebb
 - ◇ Kód könnyebb evolúciója (reprezentációváltás)
 - ◇ Kevesebb kapcsolat, kisebb komplexitás
- Javasolt továbbá
 - ◇ Erős kohézió (az osztálynak egyetlen, jól megadott célja van)

Hivatkozás (referencia)

```
Point p = new Point();  
p.x = 3;
```

- Osztály típusú változó
- Objektumra hivatkozik
- Heap
- Létrehozás: `new`
- Dereferálás (hivatkozás feloldása): `.`

Különböző típusú változók a memóriában

Típusok

Primitív típusok

- **byte**: $[-128..127]$
- **short**: $[-2^{15}..2^{15} - 1]$
- **int**: $[-2^{31}..2^{31} - 1]$
- **long**: 8 bájt
- **float**: 4 bájt
- **double**: 8 bájt
- **char**: 2 bájt
- **boolean**: {**false**,**true**}

Referenciák

- Osztályok
- Tömb típusok
- ...

Ábrázolás a memóriában

Végrehajtási verem

Lokális változók és paraméterek
(Primitív típusú, referencia)

Heap

Objektumok, mezők
(Primitív típusú, referencia)

Példányváltozó: a mezőnek megfelelő adattároló az objektumban.

Lokális változók hatóköre és élettartama

- Más nyelvekhez (pl. C) hasonló szabályok
- Lokális változó élettartama: hatókör végéig
- Hatókör: deklarációtól a közvetlenül tartalmazó blokk végéig
- Elfedés: csak mezőt

```
public class Point {  
    int x = 0, y = 0;  
    void foo(int x) { // OK  
        int y = 3;    // OK  
        {  
            int z = y;  
            int y = x; // Fordítási hiba  
            ...  
        }  
    }  
}
```

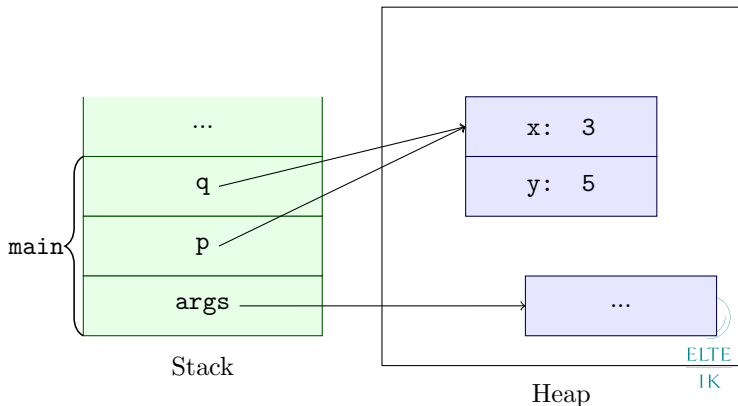
Objektumok élettartama

- Létrehozás + inicializálás
- Referenciák ráállítása
 - ◇ Aliasing
- Szemétgyűjtés

```
new Point(3,5)  
Point p = new Point(3,5);  
Point q = p;  
p = q = null;
```

Aliasing

```
Point p = new Point(3,5), q = p;  
q.x = 6;
```


Üres referencia

```
Point p = null;  
p = new Point(4,6);  
if (p != null) {  
    p = null;  
}  
p.x = 3;    // NullPointerException
```

Üres referencia

```
Point p = null;  
p = new Point(4,6);  
if (p != null) {  
    p = null;  
}  
p.x = 3;    // NullPointerException
```

I call it my billion-dollar mistake.

—Tony Hoare, a `null`
megalkotója

Üres referencia

```

Point p = null;
p = new Point(4,6);
if (p != null) {
    p = null;
}
p.x = 3;    // NullPointerException

```

I call it my billion-dollar mistake.

—Tony Hoare, a **null**
megalkotója

Ezek az Erő sötét oldalához
tartoznak. [...] Óvakodjál te
tőlük, óvakodjál! Mert nagy árat
fizetsz a hatalomért, amivel ők
felruháznak. —Yoda

Üres referencia

```
Point p = null;
p = new Point(4,6);
if (p != null) {
    p = null;
}
p.x = 3;    // NullPointerException
```

I call it my billion-dollar mistake.
—Tony Hoare, a **null** megalkotója

Ezek az Erő sötét oldalához tartoznak. [...] Óvakodjál te tőlük, óvakodjál! Mert nagy árat fizetsz a hataloméért, amivel ők felruháznak. —Yoda

Mezők inicializálása

Automatikusan, nulla-szerű értékre

```
public class Point {  
    int x = 0, y = 0;  
}
```

```
public class Point {  
    int x, y;  
}
```

```
public class Point {  
    int x, y = 0;  
}
```

```
public class Point {  
    int x, y = x;  
}
```

Inicializálás üres referenciára

```
public class Hero {  
    String name;           // == null  
    Hero bestFriend;       // == null  
}
```

```
Hero ironMan = new Hero();  
ironMan.name = "Iron Man";  
// ironMan.bestFriend == null
```

Lokális változók inicializálása

- Nincs automatikus inicializáció
- Explicit értékadás kell olvasás előtt
- Fordítási hiba (statikus szemantikai hiba)

```
public static void main(String[] args) {  
    int i;  
    Point p;  
    p.x = i;    // duplán fordítási hiba  
}
```

Lokális változóra garantáltan legyen értékadás, mielőtt az értékét használni próbálnánk!

Garantáltan értéket kapni

- „Minden ’ ’ végrehajtási úton kapjon értéket
- Túlbiztosított szabály (ellenőrizhetőség)

Példa a JLS-ből (16. fejezet, Definite Assignment)

```
{  
    int k;  
    int n = 5;  
    if (n > 2) {  
        k = 3;  
    }  
    System.out.println(k);    // k is not "definitely assigned"  
                               // before this statement  
}
```

Statikus mezők

- Hasonló a C globális változóihoz
- Csak egy létezik belőle
- Az osztályon keresztül érhető el
- Mintha *statikus tárhelyen* lenne, nem az objektumokban

```
class Item {  
    static int counter = 0;  
}  
  
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        System.out.println(Item.counter);  
    }  
}
```

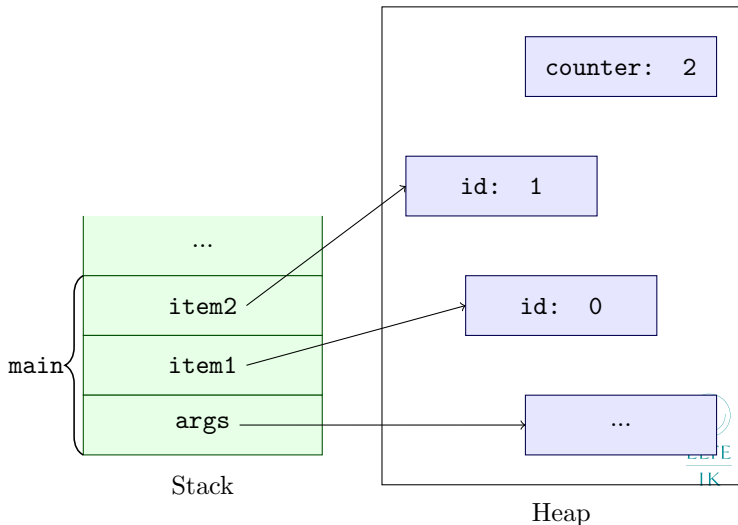
Osztálysztintű és példányszintű mezők

```
public class Item {  
    static int counter = 0;  
    int id = counter++;      // jelentése: id = Item.counter++  
}
```

```
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Item item1 = new Item(), item2 = new Item();  
        System.out.println(item1.id);  
        System.out.println(item2.id);  
  
        System.out.println(Item.counter); // így a helyes  
        System.out.println(item1.counter); // csúf, kerülendő  
                                           // (a Java elfogadja)  
    }  
}
```



```
Item item1 = new Item(), item2 = new Item();
```


Statikus metódusok

- Hasonló a C globális függvényeihez
- Az osztályon keresztül hívható meg, objektum nélkül is lehet
- Nem kap implicit paramétert (**this**)
- A statikus mezők logikai párja

```
class Item {  
    static int counter = 0;  
    static void print() {  
        System.out.println(counter);  
    }  
}  
  
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        Item.print();  
    }  
}
```


Statikus módszerben nincsen this

```
class Item {
    static int counter = 0;
    int id = counter++;
    static void print() {
        System.out.println(counter);
        System.out.println(id); // értelmetlen
    }
}

public class Main {
    public static void main(String[] args) {
        Item.print();
    }
}
```

Osztályszintű tagok használata

Metódusok

- A `main` kötelezően ilyen
- Tiszta („matematikai jellegű”) számítások
- Segédmetódus

Adattagok: erősen korlátoz, csak indokolt esetben használandó

- Függőség példányok között
- Nehezebb a kód helyességét belátni/tesztelni
- Nehezebb megváltoztatni a kódot
- Csökkenti az enkapszulációt

Szemétgyűjtés

Feleslegessé vált objektumok felszabadítása

Helyes

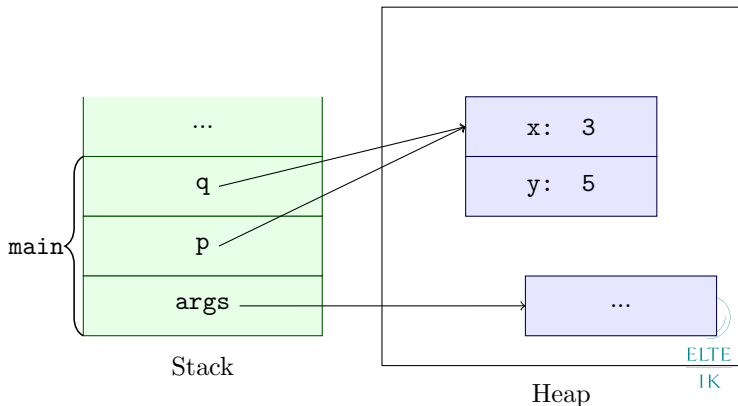
Csak olyat szabadít fel, amit már nem lehet elérni a programból

Teljes

Mindent felszabadít, amit nem lehet már elérni

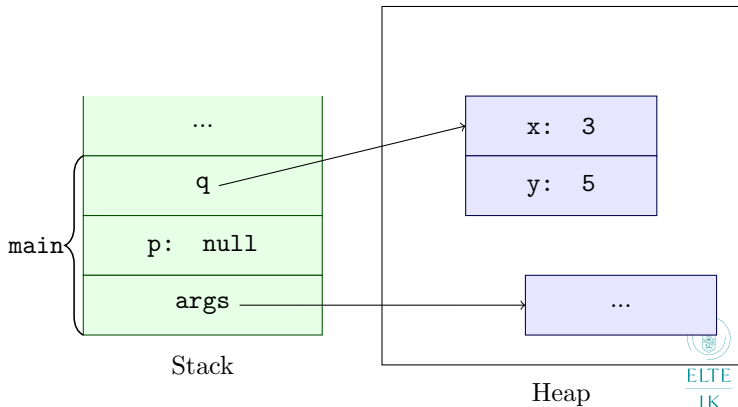
Még nem szabadítható fel

```
Point p = new Point(3,5);  
Point q = p;
```


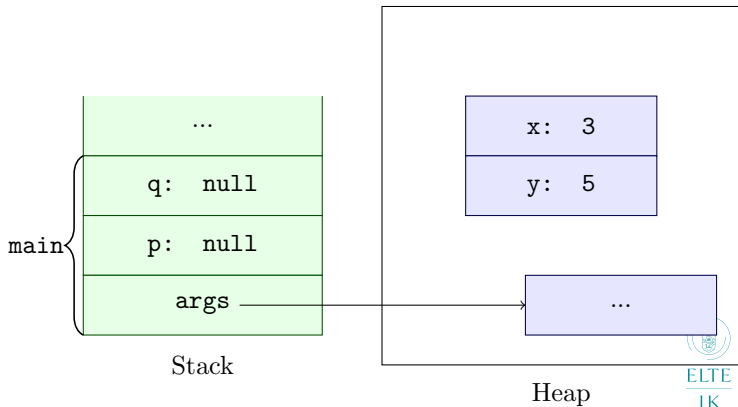
Még mindig nem szabadítható fel

```
p = null;
```


Már felszabadítható

```
q = null;
```

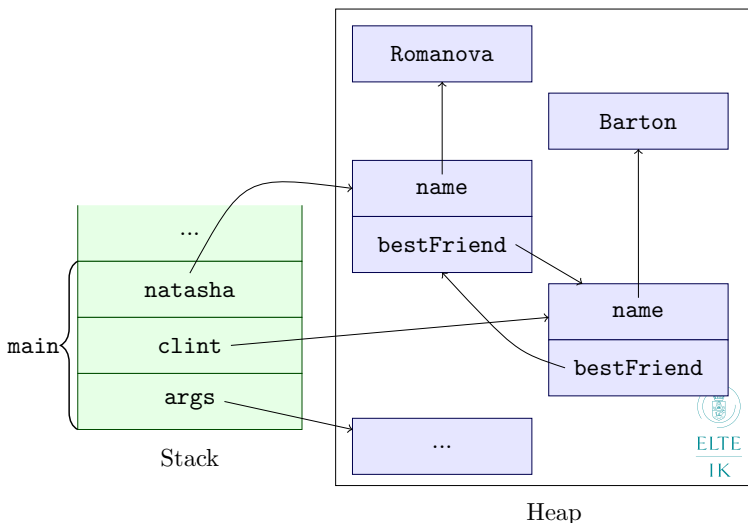

Bonyolultabb példa

```
public class Hero {  
    String name;  
    Hero bestFriend;  
}
```

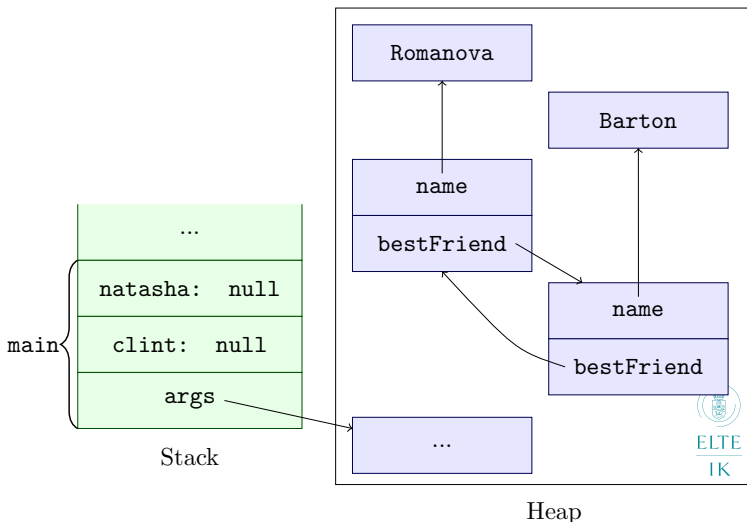
```
Hero clint    = new Hero();  
Hero natasha = new Hero();  
  
clint.name      = "Barton";  
natasha.name    = "Romanova";  
clint.bestFriend = natasha;  
natasha.bestFriend = clint;
```

Hősök a memóriában

Bonyolultabb példa

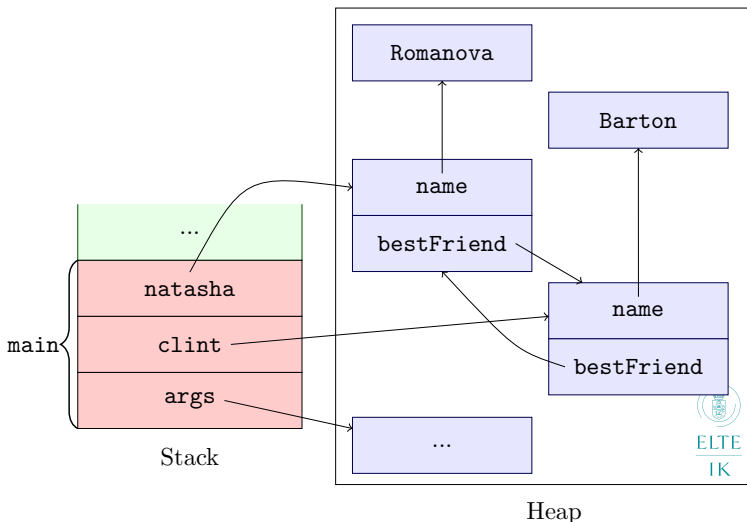
```
natasha = clint = null;
```


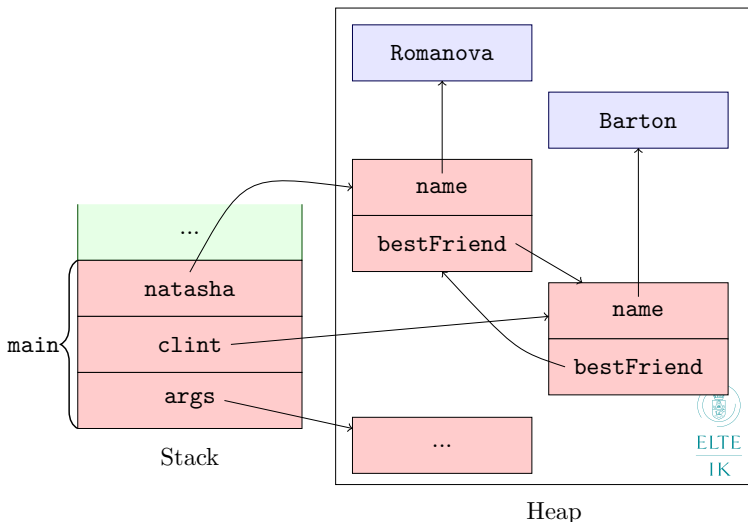
Mark-and-Sweep szemétgyűjtés

- Mark fázis
 - ◇ Kiindulunk a vermen lévő referenciákból
 - ◇ Megjelöljük a belőlük elérhető objektumokat
 - ▶ Megjelöljük az azokból elérhetőeket
 - ▶ ...amíg tudunk újabbat megjelölni (transzítív lezárt)
 - ◇ „Stop the world” : a program nem fut eközben
- Sweep fázis
 - ◇ A jelöletlen objektumok felszabadíthatók

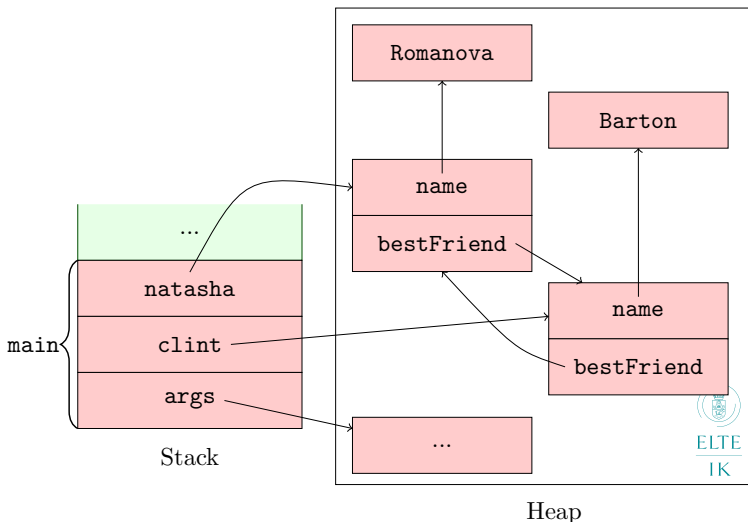
Mark-and-sweep: root set

Mark-and-sweep: propagálás

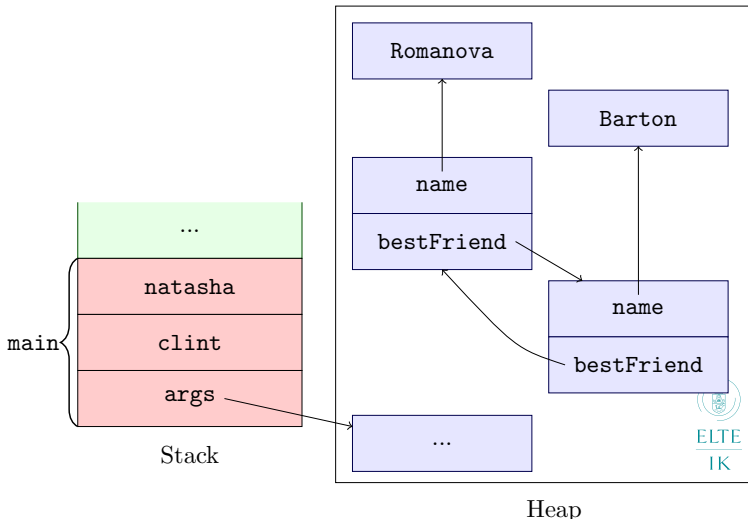

Mark-and-sweep: itt most mindegyik objektum elérhető

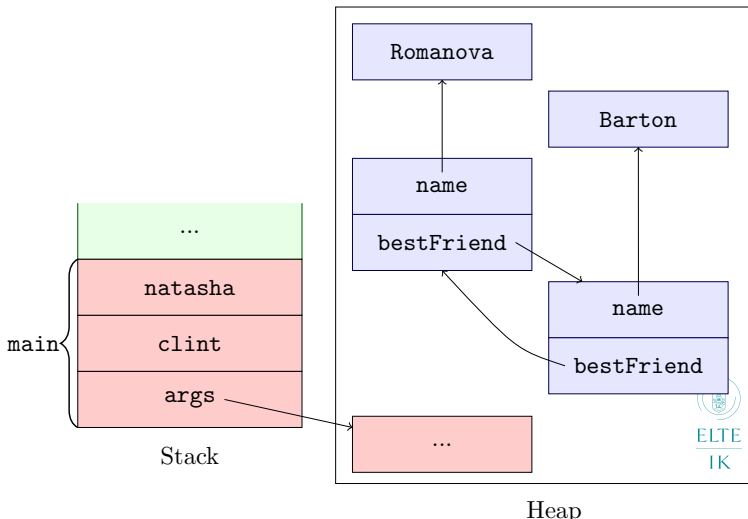
Mark-and-Sweep szemétgyűjtés

Mark-and-sweep: `natasha = clint = null`; ismét
`natasha = clint = null`;

Mark-and-sweep: mark fázis vége

- A sweep fázis felszabadítja az elérhetetlen objektumokat

Tömb

- Adatszerkezet
- Tömbelemek egymás után a memóriában
- Indexelés: hatékony
- Javában is 0-tól indexelünk, []-lel

Tömb típusok

`String[] args`

- Az args egy referencia
- A tömbök objektumok
 - ◇ A heapen tárolódnak
 - ◇ Létrehozás: `new`
- A tömbök tárolják a saját méretüket
 - ◇ `args.length`
 - ◇ Futás közbeni ellenőrzés
 - ◇ `ArrayIndexOutOfBoundsException`

Tömbök bejárása

```
public static void main(String[] args) {  
    for (int i = 0; i < args.length; ++i) {  
        System.out.println(args[i]);  
    }  
}
```

ArrayIndexOutOfBoundsException

```
public static void main(String[] args) {  
    for (int i = 0; i <= args.length; ++i) {  
        System.out.println(args[i]);  
    }  
}
```

Iteráló ciklus (enhanced for-loop)

```
public static void main(String[] args) {  
    for (int i = 0; i < args.length; ++i) {  
        System.out.println(args[i]);  
    }  
}
```

```
public static void main(String[] args) {  
    for (String s: args) {  
        System.out.println(s);  
    }  
}
```

Tömbök létrehozása, feltöltése, rendezése

```
public class Sort {  
    public static void main(String[] args) {  
        int[] numbers = new int[args.length]; // 0-kkal feltöltve  
  
        for (int i = 0; i < args.length; ++i) {  
            numbers[i] = Integer.parseInt(args[i]);  
        }  
  
        java.util.Arrays.sort(numbers);  
  
        for (int n: numbers) { System.out.println(n); }  
    }  
}
```

Importálás

```
import java.util.Arrays;

public class Sort {
    public static void main(String[] args) {
        int[] numbers = new int[args.length];

        for (int i = 0; i < args.length; ++i) {
            numbers[i] = Integer.parseInt(args[i]);
        }

        Arrays.sort(numbers);

        for (int n: numbers) { System.out.println(n); }
    }
}
```


Statikus tagok importja

```
import static java.util.Arrays.sort;

public class Sort {
    public static void main(String[] args) {
        int[] numbers = new int[args.length];

        for (int i = 0; i < args.length; ++i) {
            numbers[i] = Integer.parseInt(args[i]);
        }

        sort(numbers);

        for (int n: numbers) { System.out.println(n); }
    }
}
```

Változó paraméterszámú metódus (vararg)

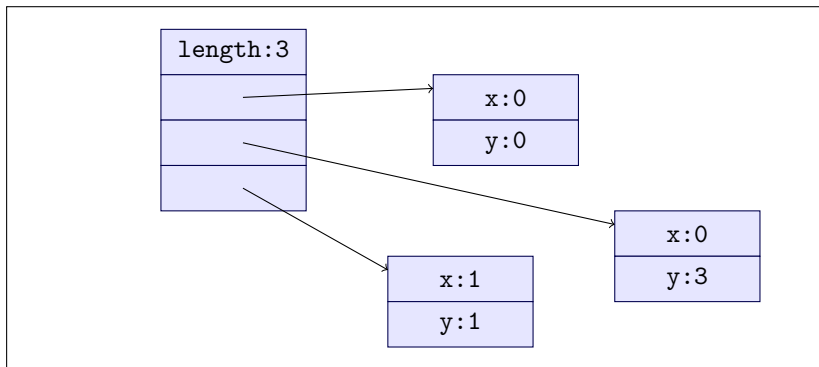
```
private static int[] getInts(String... txts) {  
    int[] retval = new int[txts.length];  
    for (int i = 0; i < txts.length; ++i) {  
        retval[i] = Integer.parseInt(txts[i]);  
    }  
    return retval;  
}  
  
public static void main(String... args) {  
    int[] nums = getInts("1", "2", "3");  
    // = getInts(new String[]{ "1", "2", "3" });  
    // = getInts("1 2 3".split(" "));  
    // = getInts(args);  
    sort(nums);  
    for (int num: nums) { System.out.println(num); }  
}
```

Referenciák tömbje

```
Point[] triangle = { new Point(0,0),  
                      new Point(0,3),  
                      new Point(1,1) };
```

Referenciák tömbje

```
Point[] triangle = { new Point(0,0),  
                      new Point(0,3),  
                      new Point(1,1) };
```


Heap

Lépésről lépésre

```
static void séta() {  
    Láb[] százlábú;  
    System.out.println(százlábú.length);  
}
```

Lépésről lépésre

```
static void séta() {  
    Láb[] százlábú;  
    System.out.println(százlábú.length);  
  
    százlábú = null;  
    System.out.println(százlábú.length);  
}
```

Lépésről lépésre

```
static void séta() {  
    Láb[] százlábú;  
    System.out.println(százlábú.length);  
  
    százlábú = null;  
    System.out.println(százlábú.length);  
  
    százlábú = new Láb[100];  
    System.out.println(százlábú.length);  
}
```

Lépésről lépésre

```
static void séta() {  
    Láb[] százlábú;  
    System.out.println(százlábú.length);  
  
    százlábú = null;  
    System.out.println(százlábú.length);  
  
    százlábú = new Láb[100];  
    System.out.println(százlábú.length);  
  
    for (int i = 0; i<100; i+=2) {  
        százlábú[i] = new Láb("bal");  
        százlábú[i+1] = new Láb("jobb");  
    }  
}
```


Mátrix

```
double[][] id3 = { {1,0,0}, {0,1,0}, {0,0,1} };
```

Mátrix

```
double[][] id3 = { {1,0,0}, {0,1,0}, {0,0,1} };
```

```
static double[][] id(int n) {  
    double[][] matrix = new double[n][n];  
    for (int i=0; i<n; ++i) {  
        matrix[i][i] = 1;  
    }  
    return matrix;  
}
```

C versus Java

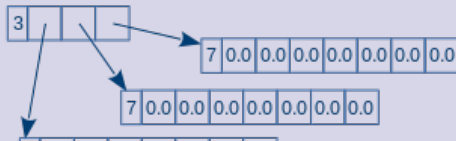
Többdimenziós tömb C-ben

```
double matrix[3][7];  
for (int i=0; i<3; ++i)  
    for (int j=0; j<7; ++j)  
        matrix[i][j] = 0.0;
```


Tömbök tömbje Javában

```
double[] [] matrix =  
    new double[3][7];
```


Indexelés

Háromdimenziós tömb C-ben

```
T t[L][M][N];
```

$$\text{addr}(t_{i,j,k}) = \text{addr}(t) + ((i \cdot M + j) \cdot N + k) \cdot \text{sizeof}(T)$$

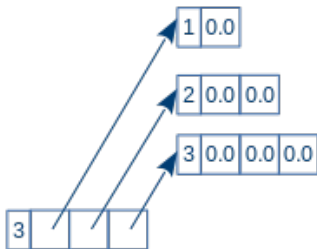
Tömbök tömbjének tömbje Javában

```
T[][][] t = new T[L][M][N];
```

$$\text{addr}(t_{i,j,k}) = \text{val}_8 \left(\text{val}_8(\text{addr}(t) + 4 + i \cdot 8) + 4 + j \cdot 8 \right) + 4 + k \cdot \text{sizeof}(T)$$

Alsóháromszög-mátrix

```
static double[][] zeroLowerTriangular(int n) {  
    double[][] result = new double[n][];  
    for (int i = 0; i < n; ++i) {  
        result[i] = new double[i+1];  
    }  
    return result;  
}
```


Parancssori argumentumok

- Javában: `String[] args`
- C-ben: `char *argv[]`
 - ◇ Ennek Java megfelelője: `char[] [] argv`

Referencia típusok Javában

- Osztályok (**class**)
- Interfészek (**interface**)
- Felsorolási típusok (**enum**)
- Annotáció típusok (**@interface**)

Felsorolási típus

```
enum Day { MON, TUE, WED, THU, FRI, SAT, SUN }
```

- Referencia típus
- Értékek: objektumok, nem intek

Felsorolási típus

```
enum Day { MON, TUE, WED, THU, FRI, SAT, SUN }
```

- Referencia típus
- Értékek: objektumok, nem intek

```
Day best = Day.SAT;           // használható "import static" is  
best = 3;                     // fordítási hiba  
int n = best;                 // fordítási hiba  
int m = best.ordinal();      // 5
```

- A típusértékeket a felsorolási típus definiálja
- Nem lehet új példányt készíteni belőle
 - ◇ A konstruktor nem hívható meg: ~~new Day()~~

Konstruktorok, tagok

```
public enum Coin {  
    PENNY(1), NICKEL(5), DIME(10), QUARTER(25);  
  
    private final int centValue;  
  
    Coin(int centValue) { this.centValue = centValue; }  
  
    public int centValue() { return centValue; }  
  
    public int percentageOf(Coin that) {  
        return 100 * centValue / that.centValue();  
    }  
} // Source: Java Community Process (modified)
```

Előre definiált tagok

```
public enum Coin {  
    PENNY(1), NICKEL(5), DIME(10), QUARTER(25); ...  
}
```

```
Coin[] allCoins = Coin.values();  
System.out.println(allCoins.length);           // 4  
System.out.println(allCoins[0] == Coin.PENNY);  // true  
System.out.println(allCoins[3] == Coin.QUARTER); // true
```

```
String txt = Coin.NICKEL.toString();  
System.out.println(txt);                       // NICKEL
```

```
Coin coin = Coin.valueOf("DIME");  
System.out.println(coin == Coin.DIME);         // true
```

```
System.out.println(Coin.PENNY.ordinal());       // 0  
System.out.println(Coin.QUARTER.ordinal());     // 3
```


switch utasításban és kifejezésben

```
static int workingHours(Day day) {  
    switch (day) { // switch statement  
        case SUN: case SAT: return 0;  
        case FRI:      return 6;  
        default:       return 8;  
    }  
}
```

switch utasításban és kifejezésben

```
static int workingHours(Day day) {  
    switch (day) { // switch statement  
        case SUN: case SAT: return 0;  
        case FRI:      return 6;  
        default:       return 8;  
    }  
}
```

```
static int workingHours(Day day) {  
    return switch (day) { // Java 12+: switch expression  
        case SAT, SUN -> 0;  
        case FRI      -> 0;  
        default       -> 2;  
    };  
}
```